



**Česká školní inspekce**

**Středočeský inspektorát**

---

# **INSPEKČNÍ ZPRÁVA**

**Gymnázium Jiřího z Poděbrad, Poděbrady, Studentská 166**

**Adresa: Gymnázium Jiřího z Poděbrad, Studentská 166, 290 39 Poděbrady**

**Identifikátor školy: 600 007 553**

**Termín konání inspekce: 3. – 7. listopad 2003**

<b>Čj.:</b>	026 208/03-5102
<b>Signatura:</b>	kc6zx511

## **PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI**

### **Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:**

1. personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v gymnáziu ve čtyřletém studijním oboru 79-41-K/401 a osmiletém studijním oboru 79-41-K/801 vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
2. materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v gymnáziu ve čtyřletém studijním oboru 79-41-K/401 a osmiletém studijním oboru 79-41-K/801 vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
3. průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v gymnáziu ve čtyřletém studijním oboru 79-41-K/401 a osmiletém studijním oboru 79-41-K/801 vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v předmětech český jazyk a literatura, občanská výchova, základy společenských věd, společenskovední seminář, dějepis, matematika, seminář z matematiky, biologie, seminář z biologie, chemie,
4. dodržování obecně závazných právních předpisů prováděná ve smyslu § 18 odst. 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů - kontrolované oblasti gymnázia: odborná a pedagogická způsobilost pedagogických pracovníků, učební plány a učební osnovy, vykazování počtu žáků, organizace a řízení výchovně-vzdělávací činnosti, výchovná opatření,
5. stavu výchovy a vzdělávání k lidským právům a toleranci v rámci tematicky zaměřené inspekce.

## **CHARAKTERISTIKA ŠKOLY**

Gymnázium Jiřího z Poděbrad, Poděbrady, Studentská 166, je příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem je od 1. července 2001 Středočeský kraj, Zborovská 11, 150 01 Praha 5 (Zřizovací listina č. j. OŠMS/3028/2001, ze dne 18. září 2001).

V souladu s Rozhodnutím MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 18. září 2001 (č. j. 28 775/01-21, ze dne 16. listopadu 2001 – dále jen Rozhodnutí) je v gymnáziu vyučován čtyřletý studijní obor (79-41-K/401 Gymnázium - všeobecné) v osmi třídách s celkovým počtem 229 žáků a osmiletý studijní obor (79-41-K/801 Gymnázium – všeobecné) v osmi třídách s celkovým počtem 242 žáci. Kapacita školy (510 žáků) je využita na 92,4 %.

## **HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM**

Z celkového počtu 716 hodin vyučovaných v jednom týdnu je 678 hodin (94,7 %) vyučováno pedagogicky a odborně způsobilými vyučujícími, 14 hodin (2 %) výpočetní techniky je vyučováno vysokoškolsky vzdělanými pracovníky, kteří si v době konání inspekční činnosti doplňují dálkovým studiem pedagogickou způsobilost. Pouze 24 hodin (3,3 %) výtvarné výchovy vyučuje pracovnice bez pedagogické a odborné způsobilosti, která je absolventkou střední umělecké a průmyslové školy, ale dosahuje ve vyučovaném předmětu výborných výsledků. Ve všech sledovaných předmětech splňovali vyučující podmínky pedagogické i odborné způsobilosti, včetně vedoucích pracovníků školy. Výchovná poradkyně má pedagogické vysokoškolské vzdělání, které si v rámci postgraduálního studia doplnila

studiem psychologie a pedagogiky a vykonává svoji práci s příkladnou erudicí. Přidělené úvazky všech pedagogických pracovníků ve školním roce 2003/2004 ve smyslu počtu hodin a přiřazených předmětů odpovídají zaměření jednotlivých vyučujících. Celkově mělo příkladné personální zabezpečení výuky pozitivní dopad na kvalitu výuky hodnocených předmětů.

Vedení školy vytvořilo účelnou vnitřní organizaci, která je členěna na dva základní úseky (výchovně vzdělávací a hospodářský). Zpracovaná je velmi dobře v písemné podobě do organizačního řádu školy. Kompetence ve vedení školy jsou velmi dobře rozděleny mezi vedoucí pracovníky školy, metodické (7 předmětových komisí) a poradní orgány (pedagogické a pracovní porady). Organizaci výchovně-vzdělávací činnosti školy má ve své náplni zástupce ředitele, hospodářský úsek je v kompetenci hospodářky školy. Ředitel školy využívá možnosti porad tzv. širšího vedení školy, v oblasti vzdělávací je přizvána výchovná poradkyně, v oblasti ekonomické potom vedoucí pracovnice hospodářského úseku. Příkladně je zajišťována operativní informovanost pracovníků školy pomocí vnitřní počítačové sítě s využitím vlastního programu s názvem „Sborovna“. Dalšími vhodnými doplňujícími formami jsou přehledné nástěnky na chodbách pro učitele, žáky i veřejnost. Nevýhodou je chybějící sborovna pro pracovníky školy. Tím je zúžen prostor pro každodenní osobní kontakt mezi vyučujícími a vedením školy. Přesto ředitel organizuje provozní porady (cca 1x za 2-3 týdny), operativní porady (okamžitě potřebné cca na 15 minut) a individuální konzultace s jednotlivými pracovníky.

Systém vedení pedagogických i nepedagogických zaměstnanců je založen na jejich přísném výběru. Ten je určen sepsáním první pracovní smlouvy na dobu jednoho roku z toho důvodu, aby měl ředitel možnost provést dostatečné zhodnocení práce pracovníka a teprve potom následně s ním sepsat smlouvu na dobu neurčitou. Další vedení zaměstnanců je podstatně liberálnější a vedení školy spoléhá na vlastní odpovědnost jednotlivých pracovníků nebo předmětových komisí. Začínající učitelé mají přiřazeného kolegu jako svého konzultanta. Jejich spolupráce není vedením školy vyhodnocována. Kontrolní hospitační činnost pracovníků vedení školy má průměrnou úroveň, a to hlavně z důvodu neplnění plánovaného počtu hospitací. Oblast sledovaných rozborů této činnosti byla již hodnocena jako velmi dobrá až příkladná vzhledem k jejich kladnému vlivu na kvalitu výchovně vzdělávacího procesu. Oblast plánování personálních zdrojů je na velmi dobré úrovni a je funkční. S tím souvisí i příkladný způsob vedení pracovníků v oblasti dalšího vzdělávání vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům (např. realizace doplňujícího pedagogického studia, studující doktorandského studia, tvorba studijních materiálů v předmětu občanská nauka).

Pravidelné hodnocení pracovníků prováděné vedením školy má kladný vliv na kvalitu jejich práce. Jedná se o projednávání osobního hodnocení, zadaných pracovních úkolů, dále výsledků ve vyučovaných předmětech, celkových výsledků jednotlivých tříd a soutěží. Slabším místem bylo málo využívané vlastní sebehodnocení, a to jak vedoucích, tak i ostatních pracovníků.

***Celkově byla oblast personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům hodnocena jako velmi dobrá.***

<b>HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM</b>
---

Činnost školy probíhá ve starší budově s přístavbou. Budova gymnázia leží v klidné městské zóně v blízkosti lázeňského parku. Má celkem 24 tříd včetně odborných učeben chemie,

fyziky, informatiky (dvě učebny s výpočetní technikou), biologie, cizích jazyků, estetické výchovy, laboratoře chemie. Dále má vlastní menší tělocvičnu (pro zajištění výuky všech hodin TV je nedostačující), deset odborných kabinetů, knihovnu a učebnu vedenou jako studijní centrum. Prostory pro šatny žáků jsou malé (jedna skříňka pro 2 až 3 žáky). Ve sledované výuce, která probíhala v kmenových učebnách, chyběly motivující prvky podnětnosti (nástěnné informační tabule, obrazový materiál, atd.) i trvale umístěná didaktická technika pro jejich prezentaci. Oproti tomu byly velmi dobře vybaveny odborné učebny, laboratoř chemie a učebna s názvem studijní centrum. Tyto učebny byly vybaveny audiovizuální technikou, volně přístupnou odbornou literaturou, stálou expozicí nástěnných obrazů a trojrozměrných pomůcek. Estetická úroveň měla i díky velkému počtu výtvarných prací velmi dobrou úroveň. Jedním z bodů rozvoje školy je budování dalších odborných učeben, např. učebna zeměpisu a dějepisu, dále zabudování dataprojektoru v učebně fyziky a jeho využití v dalších předmětech. Vedení školy využívá velmi dobré spolupráce s blízkou základní školou. Po vzájemné dohodě využívá gymnázium její školní jídelnu a společné hřiště.

Žákům v nižších ročnících víceletého gymnázia jsou školou zajištěny velmi dobře ucelené sady učebnic. Ve vyšších ročnících víceletého i čtyřletého gymnázia jsou doporučovány učebnice a další literatura. Ve sledovaných hodinách byly učebnice využívány a vhodně doplňovány dalšími předtištěnými texty. Vybavení kabinetů má rozdílnou úroveň. Nejlépe byly ze sledovaných předmětů vybaveny kabinety českého jazyka, dobře byly vybaveny kabinety dějepisu, biologie, chemie a společensko vědních oborů. Pouze vyhovujícím způsobem je vybaven kabinet matematiky.

Využívání materiálních zdrojů bylo u sledovaných předmětů nevyvážené díky jejich celkovému stavu (malé množství a jejich zastaralost). Vedení školy provádí konkrétní kroky ke zlepšení v této oblasti. Jedná se o vyhodnocování stavu, ekonomické využití finančních možností školy a vypracováním žádostí o navýšení prostředků na učební pomůcky a učebnice. Na základě těchto analýz je prováděna obnova fondu didaktické techniky, pomůcek a učebnic.

***Celkově byla oblast materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům hodnocena jako dobrá.***

## **HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY**

### **Vyučované obory**

Ve škole probíhá výuka dvou studijních oborů. Dle Klasifikace kmenových oborů se jedná o osmileté gymnázium (79-41-K/801 Gymnázium – všeobecné) a čtyřleté gymnázium (79-41-K/401 Gymnázium - všeobecné).

***Oba vyučované studijní obory jsou realizovány v souladu s údaji v Rozhodnutí o zařazení do sítě škol.***

Používané platné učební dokumenty, pro osmileté gymnázium č. j. 20 594/99-22 a pro čtyřleté gymnázium č. j. 20 595/99-22, jsou uplatňovány v jejich plném rozsahu. Školou vypracované učební plány pro oba studijní obory, včetně jejich realizace v rozvrzích jednotlivých tříd, jim odpovídají. Ve sledovaných předmětech (český jazyk a literatura, občanská výchova, základy společenských věd, společenskovědní seminář, dějepis, matematika, seminář z matematiky, biologie, seminář z biologie, chemie) bylo vyučováno podle platných učebních osnov a v třídních knihách byl průběh vzdělávání průkazně zaznamenáván.

***Výuka je v souladu s učebními dokumenty sledovaných studijních oborů.***

Kontrola naplňování počtu hodin v jednotlivých předmětech (týdenní, měsíční a čtvrtletní) vůči učebním plánům je průběžně vedením školy prováděna a je účinná (pravidelná kontrola třídních knih, při tvorbě suplování je sledována možnost výměny hodin). Kontrola naplňování učebních osnov je prováděna ředitelem a zástupcem ředitele v rámci hodnocení hospitovaných hodin, ale je zaměřena pouze na soulad vyučovaného celku s tematickým plánem jednotlivých vyučujících. Celkové naplňování učebních osnov jednotlivých předmětů je v kompetenci předmětových komisí. Tyto komise koordinují při přípravě organizace školního roku tvorbu tematických plánů jednotlivých vyučujících tak, aby obsahovaly požadované tematické celky učebních osnov. Jejich průběžné plnění již dále neprovádí. Za naplňování učebních osnov v rámci celého průběhu čtyřletého a osmiletého cyklu studia jsou odpovědni vyučující.

***Vzhledem ke zjištění, že učební osnovy ve sledovaných předmětech byly plněny, lze výše popsaný způsob kontroly naplňování učebních osnov hodnotit jako účinný.***

Organizace vyučování jednotlivých předmětů a tříd je dána rozvrhem hodin, který je sestaven dle požadavků příslušné vyhlášky pro střední školy (začátek a konec vyučování, počet vyučovaných hodin v jednom dni, délky přestávek, atd.). Z pohledu psychohygienických zásad byly zjištěny drobné nedostatky v nevhodném skladbě za sebou jdoucích předmětů nebo jejich časovém zařazení do rozvrhu (např. 1.A v pondělí, 2.A v úterý, 4.A ve čtvrtek mají zařazenou výuku tělesné výchovy před obědem – chlapci - nebo po obědě – dívky; 2.A v úterý po hodině tělesné výchovy a 4.V ve čtvrtek mají zařazenou výuku matematiky osmou vyučovací hodinu). Školní řád obsahuje velice podrobně zpracované povinnosti a práva žáků. Je z tohoto pohledu vyvážený. Celkový obsah odpovídá požadavkům příslušných zákonných norem a byl schválen pedagogickou radou dne 30. září 2002. Pro všechny odborné učebny má vedení školy vypracované přehledné provozní řády, se kterými jsou žáci na začátku školního roku seznamováni (viz zápisy v třídních knihách na vloženém listu). Informační systém je založen na standardní formě předávání ústních informací rodičům zletilých i nezletilých žáků pomocí pravidelných třídních schůzek (tříkrát za školní rok, u prvních ročníků jedna informativní schůzka navíc), dále na písemném zaznamenávání klasifikace a výchovných opatření do „studijních průkazů“ jednotlivými vyučujícími. Doplňující informace o škole jsou k dispozici na internetu ([www.gjp.cz](http://www.gjp.cz)). Po čtvrtletních analýzách klasifikace a chování na pedagogických radách jsou vybraní rodiče s žáky zváni k osobnímu jednání s širším vedením školy (ředitel, zástupce ředitele, výchovný poradce, třídní učitel) k projednání zjištěného stavu a konzultování možných řešení.

***Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.***

Činnost výchovné poradkyně je plánovitá a promyšlená. Její dlouholetá praxe a postgraduální studiu pedagogiky a psychologie se pozitivně promítají v oblastech informační, poradenské a diagnostické. Vedle preventivní péče a profesního poradenství velmi dobře a často spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou (např. využívání jejich pracovníků při lektorské činnosti). Spolupodílí se velmi dobře na přípravě a realizaci tzv. seznamovacích kurzů pro první ročníky, kde má možnost získat pro svoji činnost výchozí informace. Všechna přijímaná opatření jsou projednávána s vedením školy a přispívají k řešení vzniklých problémů.

***Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.***

**Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyku a literatuře v osmiletém gymnáziu v ročnících prima až kvarta**

Českému jazyku a literatuře vyučují v prvních čtyřech ročnících osmiletého gymnázia (tj. primě až kvartě) tři učitelky; hospitace – celkem devět – proběhly u všech tří. Týdenní

učební plán vzdělávacího programu je v primě dotován pěti hodinami, v sekundě a tercii čtyřmi, kvartě třemi hodinami; v každém ročníku je vždy jedna hodina dělena. Plánování a příprava jednotlivých vyučujících vycházely z časově-tematických plánů; všechny zhlédnuté hodiny byly připravené. Vzdělávací cíl hodiny korespondoval s učebními osnovami, nové téma nebylo vyučováno izolovaně, nýbrž vždy v návaznosti na předcházející. V bezprostředním plánování se v některých hodinách objevil tradiční nedostatek - snaha po maximálním předání informací vedla k časové tísni v závěru hodiny a v důsledku toho pak k malému prostoru věnovanému shrnutí a hodnocení.

Personální zabezpečení výuky je vynikající. Předmětu v tomto stupni vyučují jen plně kvalifikovaní učitelé a učitelky. Věcná a odborná správnost výuky byla samozřejmostí.

Materiální podporu výuky českého jazyka lze hodnotit jako dobrou. Učitelky málo využívaly možnosti pracovat zejména s informačními zdroji (pravidla, slovníky apod.) či audiovizuální technikou – jen jednou byl použit magnetofon, ani jednou se nepracovalo s počítači, zpětným projektorem, ani v jedné hodině se nepromítaly videoukázky. Běžné didaktické pomůcky, např. tabule (včetně magnetické), učebnice (v prvních čtyřech ročnících se používá jednotná řada učebnic), sešity, pracovní texty, ukázky literatury apod. byly používány často. Pozitivně lze hodnotit osmiletou činnost Klubu mladého diváka – cca 90 žáků pravidelně navštěvuje představení v pražských divadlech, vydávání časopisů v některých třídách (např. Prima Prima), četná kulturní vystoupení žáků školy apod.

Modernější formy a metody výuky (skupinová práce, činnost dvojic, dramatická výchova, referáty žáků apod.) a klasické pojetí vzdělávání (zejména frontální výuka) byly v rovnováze. V devíti zhlédnutých hodinách byla použita pestrá škála vyučovacích metod a forem práce - od pojetí inklinujícího spíše ke způsobu výuky na prvním stupni základní školy (např. hodina literární výchovy v primě, jež zaujala především zdařilou dramaturgií pohádek či soutěživými hrami v hodině gramatiky ve stejné třídě) až po pojetí typické pro vyšší ročníky středních škol, kladoucí důraz na samostatné zápisy učitelova výkladu, doma připravené referáty žáků apod. Komplexním pojetím vynikala především hodina gramatiky v sekundě – mluvnické téma (druhy vět) bylo propojeno s literárním (bajka). Mezipředmětové vazby nebyly vždy využity - např. francouzsko-německé vztahy po první světové válce v tématu Francouzská literární avantgarda (kvarta); zmíněné téma mohlo být vhodně aktualizováno v kontextu Evropské unie. Samostatná práce s informacemi (vyhledávání v pravidlech, slovnících apod.) byla zastoupena spíše sporadicky, přitom např. téma Samohláska u - ú - ů uprostřed slov (hodina mluvnice v primě) poskytlo velké možnosti k práci s Pravidly českého pravopisu apod. Některé informace byly žákům předávány hotové, např. diktování zápisu do sešitů v závěru hodiny, aniž by se žáci sami podíleli na vyvozování závěrů. Grafické stránce jazyka, zachycené v kontrolovaných písemnostech (zejména sešitech), je věnována dostatečná pozornost. Psychohygienické zásady byly dodržovány - třídy byly osvětlené, ne vždy větrané, relaxační činnost se vyskytla v několika hodinách, nejzřetelněji v tercii (výuka v pohybu). Nejvíce chyběla kontrola správného držení těla žáků při psaní. Skladba rozvrhu respektuje psychohygienické zásady.

Motivace žáků byla zřetelná ve většině hodin - vzdělávací cíl byl sdělen vždy (nejčastěji zapsáním na tabuli). Úvodní motivací zaujala zejména hodina v kvartě – již zmíněná francouzská literární avantgarda byla uvedena nedávným zájezdem žáků školy do Francie včetně fotografií Paříže. Motivace v průběhu hodiny, zejména pochvaly (mj. za vypracované referáty), byla rovněž častá.

Interakce učitel - žák a komunikace měly často vynikající až velmi dobrou úroveň, zvláště v těch hodinách, v nichž byl poskytnut žákům prostor k vlastnímu projevu - např. malý počet žáků v sekundě (pouhých 13, neboť se jednalo o tzv. dělenou hodinu) umožňoval efektivní vedení hodiny s velmi kvalitní komunikací včetně používané latinské terminologie. Atmosféra při vyučování byla přátelská, osobnost žáků byla respektována. Jejich

komunikativní dovednosti měly velmi dobrou úroveň. V některých případech způsob komunikace ze strany učitelek, především časté pokládání tzv. zjišťovací otázky, nedával žákům možnost k vyjádření svých názorů.

Hodnocení žáků známkami se objevilo ve dvou hodinách; ve dvou případech bude napsané cvičení klasifikováno. Kontrola 18 tzv. studijních průkazů (obdoba žákovských knížek) v prvních třech ročnících ukázala, že v předmětu český jazyk a literatura je frekvence zapsaných známek rozličná – nejvíce v sekundě (devět, sedm), nejméně v primě (jedna až dvě). V hodnocení výrazně převažovala slovní pochvala. Závěrečné zhodnocení práce žáků bylo většinou stručné v důsledku již popsané časové tísně, sebehodnocení vlastní činnosti žáky samotnými se neobjevilo ani v jedné hodině.

***Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk a literatura v osmiletém gymnáziu v primě až kvartě měly velmi dobrou úroveň.***

### **Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk a literatura v 1. - 4. ročníku čtyřletého gymnázia a v 5. – 8. ročníku osmiletého gymnázia**

Plánování výuky realizuje škola učebními osnovami doporučeným zpracováním tematických plánů. Jejich plánovací funkce je však nedostatečná, neboť jsou rámcovější než učební osnovy a obsah předepsaných tematických celků nekopírují. Evidenci probraného učiva částečně zkrášlují netransparentní zápisy v třídních knihách. Při bezprostřední přípravě na výuku se vyučující soustředili především na obsahovou složku, která byla zajištěna velmi dobře. Metodická příprava byla v části hodin zevrubná a pečlivá, v části hodin průměrná. Ve dvou hodinách měla nedostatky, scházela akcent na aktivní práci žáků, její zhodnocení a prostor pro vyjádření jejich názorů a stanovisek.

Předmětu vyučuje šest vyučujících, jejichž odborná a pedagogická způsobilost je v souladu s platnou právní normou; odborná správnost výuky byla zajištěna. V průběhu inspekce bylo sledováno 13 vyučovacích hodin.

Pro výuku předmětu je upravena příruční knihovna, kde mají žáci i vyučující k dispozici jazykové i literární příručky, učebnice, slovníky, obrazové publikace, odbornou i krásnou literaturu. Po vyučování slouží učebna i jako studovna. Je vhodná pro skupinovou práci a je vybavena potřebnou audiovizuální technikou. Školní knižní fond je k dispozici žákům i učitelům v sousedícím studijním centru, které je i kabinetem vyučujících českého jazyka a literatury. Vyučování probíhá také v kmenových učebnách, jejichž psychohygienu odpovídá z hlediska osvětlení, teploty, čistoty a vybavení školním nábytkem standardu. Estetická úprava několika učeben je příkladná, jiné jsou průměrné. Směrem k jazykové, komunikační, slohové a literární výchově jsou kmenové učebny didakticky nepodnětné. Veškeré pomůcky i didaktickou techniku je třeba do nich přinášet. Didaktická technika je vyučujícím dostupná, její využití bylo při kontrolních hospitacích výjimečné (2x magnetofon). Nevyužití didaktické techniky bylo metodickým nedostatkem ve dvou hodinách. Vyučující, kteří zařadili do svých hodin skupinovou práci, zajistili žákům dostatečné množství informačního materiálu, který žáci využili pro splnění uložených úkolů. Systematická práce s učebnicemi byla výrazně zřetelná u tří vyučujících, zaznamenáno bylo i diktování běžně dostupných poznámek. Při hodnocení materiální podpory výuky mírně převažují pozitiva.

Pojetí sledované výuky bylo ve větší části kontrolovaných hodin blízké pojetí uváděnému učebními osnovami. Vedle tradičního metodického postupu zastoupeného verbálním výkladem nového učiva byla zařazována individuální nebo skupinová práce (nejčastěji rozbor textu), která pak byla žáky v různé kvalitě i kvantitě prezentována. Program vyučovací hodiny byl v úvodu oznámen vždy, vzdělávací cíl však nikoli a z průběhu některých hodin byl málo zřetelný. Cílený nácvik komunikačních dovedností nebyl zaznamenán, přestože to některá témata nabízela. Rozsah a četnost komunikační výchovy neodpovídaly postavení předmětu ve

škole. Ve struktuře některých sledovaných vyučovacích hodin byl věnován nedostatečný časový prostor na shrnutí probraného učiva žáky a vyjádření jejich stanoviska k danému tématu. Vedle frontální výuky a verbálního výkladu nového učiva byly ve sledovaných hodinách zastoupeny i aktivní činnosti žáků. Účelnost členění hodin odlišením použitých metod byla efektivní např. ve třídách 3.B a 7.V. Tradiční metodický postup s dominancí učitelky ve všech částech hodiny, převažující frontální výukou a minimálním prostorem pro činnost žáků byl realizován např. ve třídě 1.B. Psychohygienu práce byla průměrná, tempo výuky přiměřené, psychohygienu pracovního prostředí velmi dobrá. Úroveň organizace vyučování, volba metod a forem práce vyžadují soustředěnou pozornost ředitele školy i jeho poradních orgánů.

Při aktivizaci žáků se někteří vyučující zaměřili na motivující úvod, posílení sebedůvěry žáků a mezipředmětové souvislosti učiva. Úspěšnost učení se žáků byla přímo úměrná míře zastoupení aktivních činností žáků. Možnost využívat různé informační zdroje a pracovat v týmu zájem žáků o výuku zvyšovala. Motivační metody byly častější v hodinách literární výchovy. Slohová či jazyková výuka většinou účelovou motivací postrádala. Účinnost motivace žáků byla celkově průměrná.

K hodnocení znalostí žáků sloužily převážně metody tradičního individuálního ústního nebo písemného zkoušení. Po dobu jeho trvání byla nezkoušeným žákům většinou zadána samostatná práce související s tématem vyučovací hodiny. Zhodnocení podílu žáků na úspěšném či méně úspěšném splnění cíle vyučovací hodiny vyučující prováděli zřídka. Efektivita samostatné práce žáků byla částečně snižována absencí jejího zhodnocení. Klasifikace byla vždy oznámena a stručně zdůvodněna. Stupeň hodnocení odpovídal předvedenému výkonu žáka.

Interakce mezi vyučujícími a žáky byla předností zhlédnutých hodin. Pravidla vzájemného chování žáci dodržovali, prvky pasivní rezistence byly výjimečné. Některé zvolené vyučovací metody však vytvářejí malý prostor pro kultivovanou komunikaci žáků. Verbální i neverbální komunikace vyučujících je příkladná. Zaměření učitelů na sociální rozvoj žáků je zřetelné a přináší výsledky.

***Celkově byly průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk a literatura v 1. - 4. ročníku čtyřletého gymnázia a v 5. – 8. ročníku osmiletého gymnázia hodnoceny jako dobré.***

#### **Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu dějepis v osmiletém gymnáziu v ročnících prima až kvarta**

Dějepis vyučují v prvních čtyřech ročnících tři učitelky; hospitace (celkem šest) proběhly u každé z nich. Předmětu jsou v učebním plánu věnovány vždy dvě hodiny v každém ročníku, nepovinné či volitelné předměty se nevyučují. Vzdělávací program doplňují exkurze s historickou či literárně-historickou tematikou včetně zahraničních (např. návštěvy Centra experimentální archeologie ve Všestarech u Hradce Králové).

Příprava a plánování učitelek na vyučování vycházely vždy z časově-tematických plánů, které respektují učební osnovy předmětu. Cíle výuky, reálně stanovené v úvodu hodin, byly splněny; k předimenzování vyučovací jednotky nadměrným množstvím faktů nedošlo. Předmětu v celé škole vyučují pouze plně kvalifikované učitelky, odborně erudované.

Materiální zajištění výuky se jeví jako nejslabší článek sledovaných oblastí. Chybí odborná pracovna dějepisu, větší množství dějepisných atlasů či dostatečné používání audiovizuálních pomůcek - ani v jedné hodině nebyly využity počítače (ve třech sledovaných hodinách se nacházely přímo v učebně) či jiná audiovizuální technika, chyběly i běžné didaktické pomůcky jakými jsou nástěnné mapy. Naopak je třeba ocenit vyučující za dostatečné množství zajímavých didaktických pomůcek, především různých pracovních listů (s ukázkami



kroniky z 19. století, keltských ozdob aj.), odborné literatury o Keltech apod. Učebnic je dostatek - používá se jednotná řada, navíc jsou v knihovně k dispozici i učebnice dalších vydavatelství.

Výuka dějepisu probíhala převážně klasickým způsobem – výkladem s problémovým vyučováním. Na zápisu v závěru hodiny (při shrnutí tématu) se žáci podíleli jen minimálně, většinou jej opisovali z tabule. V některých hodinách byly mezipředmětové vztahy jen naznačeny – velmi zajímavá ukázka Spravedlivé kroniky české z roku 1845 mohla např. inspirovat ke krátké diskusi o vývoji českého jazyka. Efektivní bylo naopak samostatné studium tématu v první části hodiny (kvarta, téma Nebezpečí nové války) a následná zajímavá diskuse žáků. Vysokou kvalitou se vyznačoval referát žáka tercie o reformách Josefa II. Skladba rozvrhu respektuje psychohygienické zásady; tyto zásady měly stejné klady a zápory jako v hodinách českého jazyka a literatury, včetně největšího nedostatku, tj. opomíjeného správného držení těla dětí při psaní.

Motivace žáků prolínala všemi hodinami – od vzdělávacího cíle sděleného v úvodu přes některé zajímavé úkoly zadané žákům během hodiny či na jejím konci nebo ocenění doma vypracovaných referátů.

Interakce učitel - žák měla dobrou či velmi dobrou úroveň, zvláště v průběhu hodiny při problémovém vyučování. Nejlepší komunikativní dovednosti logicky předvedli ti nejstarší, tedy žáci kvarty, kteří si navíc mohli diskusi na dané téma předem připravit. Kvalitní referáty žáků byly již zmíněny. Na přátelské atmosféře se podíleli oba účastníci vzdělávání, tj. žáci i učitelky, kteří se vzájemně respektovali. V některých případech způsob komunikace ze strany vyučujících, tj. položení otázky, nedával žákům větší prostor k vyjádření svých názorů – obdobně jako v českém jazyku.

Ve všech hodinách převládalo slovní hodnocení, zejména pochvala. Klasifikace známkami se objevila ve třech hodinách. Ve dvou případech byli žáci zkoušeni, aniž by jejich výkon byl současně sledován a hodnocen (především z důvodů objektivní klasifikace) alespoň několika spolužáky. Namátková kontrola 18 tzv. studijních průkazů v prvních třech ročnících ukázala nejvýše tři zapsané známky; forma častých testů však umožňuje získat dostatek známek a umožnit tak objektivní klasifikaci. Sebehodnocení vlastního výkonu žáky samotnými se neobjevilo, závěrečné zhodnocení výuky vyučujícími proběhlo většinou v časové nouzi.

***Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu dějepis v osmiletém gymnáziu v ročnících prima až kvarta byly dobré.***

**Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech občanská výchova v osmiletém gymnáziu, základy společenských věd ve čtyřletém gymnáziu, společenskovední seminář ve čtyřletém i víceletém gymnáziu**

Výukou hodnocených předmětů jsou pověřeni tři vyučující, kteří splňují vyhláškou předepsaná kvalifikační kritéria odborné a pedagogické způsobilosti. Příkladné personální zabezpečení výuky pedagogů s předmětovou specializací pro občanskou nauku (občanskou výchovu, základy společenských věd) ve středních školách, délka jejich pedagogické praxe (11. – 13. let), odborná erudovanost a angažovanost v dalším vzdělávání a sebevzdělávání jsou faktory, které se velmi pozitivně odrazily v úrovni sledované výuky.

Hodinové dotace předmětů občanská výchova a základy společenských věd respektují platný učební plán. Žáci třetího a čtvrtého ročníku čtyřletého gymnázia (i septimy a oktávy osmiletého gymnázia) mají možnost navštěvovat společenskovední seminář. Škola tak umožňuje žákům se zájmem o společenskovední předměty formou volitelného předmětu intenzivní přípravu k maturitní zkoušce i dalšímu studiu. Obsah výuky hodnocených předmětů je v souladu s platnými učebními osnovami. Kontinuitu učiva zajišťují tzv. tematické plány, jejichž vypovídací hodnota je u jednotlivých vyučujících rozdílná.

Velmi pečlivá a zodpovědná příprava všech vyučujících se projevila promyšlenou organizační strukturou navštívených hodin a věcnou správností výuky. Zjištěné rezervy v plánování a následném efektivním využití didaktické techniky při výuce často souvisely s vybavením navštívených učeben.

Výuka probíhala v prostorných a esteticky upravených učebnách, které však nejsou svou výzdobou motivující ve vztahu k hodnoceným předmětům. Efektivní využívání ve škole dostupné didaktické techniky ztěžuje skutečnost, že tato technika (video, televize, zpětný projektor atd.) je ve škole zastoupena v malém počtu a není standardní součástí kmenových učeben, ve kterých často schází zatemnění a promítací plátno. V navštívených hodinách bylo nejvíce využíváno učebnic a ofocených textů. Pozitivním momentem navštívených hodin bylo využívání různých informačních zdrojů (např. internet, odborné publikace, učebnice, vybrané ofocené texty a tabulky atd.).

Motivační prvky zařazovali všichni vyučující jak v úvodu, tak v průběhu vyučování. Sdělované téma hodiny nebývalo provázeno zřetelným formulováním cíle hodiny ve vztahu k plánovaným činnostem a výkonům žáků. Využíváno bylo aktualizace učiva, mezipředmětových vztahů, spojování obsahu učiva s každodenním životem. Motivující funkci plnily i netradiční metody a formy výuky a mnohdy i samotné téma hodiny, které bylo pro žáky blízké a zajímavé. Ve většině hodin se vyučujícím podařilo vzbudit bezprostřední zájem o výuku (zejména v nižších ročnících víceletého gymnázia) a přimět aktivní jedince ke tvůrčí spolupráci. V navštívených hodinách byly vhodně zařazeny rozmanité motivující prvky (např. dramatizace, testy, hry, zpěv apod.).

Účelné vnitřní členění hodin odpovídalo přiměřeně stanoveným cílům jednotlivých hodin. Při promyšleném a dobře strukturovaném výkladu nového učiva respektovali vyučující věkové zvláštnosti žáků i aktuální stav dané třídy. Verbální charakter výuky zvýrazňovala absence didaktické techniky. V naprosté většině navštívených hodin byly ve vhodné míře zastoupeny aktivní činnosti žáků. Všichni vyučující organizovali individuální i kooperativní techniky učení a kladli důraz na práci s konkrétním textem. Účelnost skupinové výuky občas snižovaly drobné organizační nedostatky (komunikace vyučujícího jen s danou skupinou, špatná slyšitelnost pro ostatní skupiny, vedení žáků k tomu, aby si poznamenali výsledky prezentované jinou skupinou). V závěru většiny hodin se nepodařilo vyčlenit dostatečný prostor pro shrnutí a systematizaci nových poznatků a zpětnou vazbu. Tempo výuky bylo přiměřené, vyučující respektovali psychohygienické zásady a častým střídáním činností bránili únavě a ztrátě pozornosti žáků. Snaha o aplikované pojetí výuky přiměla žáky ke skutečně tvůrčí spolupráci s vyučujícími ve více než polovině hodin. Jen v malé části sledované výuky dominovala naukovost a výchovný charakter předmětu ustupoval do pozadí.

Většině hodin nescházelo průběžné hodnocení spolupracujících žáků, kteří byli oceňováni pochvalou i známkou. Při hodnocení výsledků frontálního opakování a práce v hodině dokázali vyučující ocenit pokrok a současně respektovat individuální schopnosti žáků. Pasivní žáci zůstali často bez povšimnutí. Sledovaná klasifikace byla přiměřeně náročná a objektivní. Výslednou známku ústně zkoušených žáků provázelo stručné slovní zhodnocení výkonu žáka, forma projevu nebyla většinou hodnocena. Vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků nebylo v navštívených hodinách zaznamenáno.

Výrazným pozitivem všech navštívených hodin bylo velice příznivé klima, které umocňovalo výchovnou dimenzi hodnocených předmětů. Vyučující se snažili vytvářením problémových situací přimět žáky k diskusi a obhajobě svých názorů za současného respektování práva ostatních na názor jiný. Cíleně tak vedli žáky k toleranci a vzájemnému respektování.

Dohodnuté zásady jednání žáci vyšších ročníků přirozeně akceptovali, v nižších ročnících víceletého gymnázia se žáci zásadám vzájemné komunikace učili. Přirozené vystupování

vyučujících, jejich komunikativní dovednosti a přiměřená tolerance pozitivně ovlivnily kvalitu vzájemných vztahů.

***Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech občanská výchova v osmiletém gymnáziu, základy společenských věd ve čtyřletém gymnáziu, společenskovědní seminář ve čtyřletém i osmiletém gymnáziu byly celkově hodnoceny jako velmi dobré. Ve sledované výuce byla zaznamenána výrazná převaha pozitivních zjištění. Vynikající úroveň měly navštívené hodiny společenskovědního semináře.***

### **Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice v osmiletém i čtyřletém gymnáziu**

Výuka matematiky je promyšleně naplánována v průběhu celého osmiletého studia do čtyř (3.V – 8.V) až pěti hodin (1.V a 2.V) v týdnu, s tím, že jedna hodina výuky je využívána jako cvičení z matematiky a třída je rozdělena na dvě skupiny (celkově se jedná o navýšení 5 hodin oproti schválenému učebnímu plánu v průběhu studia). V posledním ročníku – oktávě (8.V) je vhodně zařazen mezi volitelné předměty matematický seminář, zaměřený na přípravu žáků k maturitě a žáků - zájemců o vysokoškolské studium. Obdobně pozitivně přistupuje vedení školy k plánování učiva ve čtyřletém gymnáziu, kde opět posílením hodinové dotace v rámci možností schváleného učebnímu plánu (jedná se o celkové navýšení v průběhu studia o 6 hodin) probíhá výuka ve čtyřech hodinách v týdnu v každém ročníku (1.A,B – 4.A,B). Opět je v jedné hodině v týdnu každá třída rozdělena na dvě skupiny pro matematická cvičení a žáci tříd 4.A a 4.B mají možnost navštěvovat volitelný předmět matematický seminář se stejným zaměřením jako v osmiletém gymnáziu. Výše popsaný velmi dobrý způsob plánování výuky se projevil ve sledovaných hodinách a v časově tematických plánech všech šesti vyučujících matematiky stálým zařazováním rozšiřujícího učiva (např. výroková logika nebo celé tematické celky komplexní čísla, základy infinitezimálního počtu), dostatečným procvičováním, opakováním, včetně možností přípravy žáků na matematické soutěže. Vždy byla vhodně stanovena organizace hodin s přiměřenými a navazujícími vzdělávacími cíli na předcházející učivo, slabším místem zvláště ve vyšších ročnících byly malá připravenost a variabilita forem a metod práce.

Personálně je výuka matematiky na gymnáziu zajištěna šesti vyučujícími (z toho v osmiletém gymnáziu jich vyučuje pět a ve čtyřletém gymnáziu čtyři). Všichni jsou pedagogicky a odborně způsobilí pro výuku matematiky. Výuka byla vedena odborně i věcně správně.

Pozitivním zjištěním bylo využívání ucelené řady učebnic matematiky pro gymnázia, sbírek úloh a souhrnných učebnic příkladů pro přípravu k maturitě či k přijímacím zkouškám na vysokou školu. Další materiální zázemí pro výuku je velice malé (několik drátěných modelů, starších předtištěných folií). Výuka probíhala v kmenových učebnách, které jsou esteticky velmi dobře upravené, ale nemotivující pro výuku matematiky. Vyučující nepoužívali žádné demonstrační pomůcky nebo jiný dlouhodobější názorný materiál (např. transparenty se zápisy matematických vět, definic, apod.). K dispozici mají pouze jeden zpětný projektor, a proto byl využit pouze dvakrát. Výpočetní technika nebyla ve sledované výuce matematiky využita a z pohledu vybavení softwarem je využívána zřídka. Nejvyužívanějším materiálem byla nafocená zadání textů příkladů pro procvičování nebo písemné práce. Žáci nebyli vedeni k soustavnému využívání rýsovacích potřeb (často rýsovací potřeby neměli). Ve sledovaných hodinách při řešení úloh (např. grafické řešení soustav rovnic, grafy funkcí) s textem „sestrojte graf nebo řešte graficky“ prováděli nepřesné náčrty.

Standardní stavba hodin vycházela převážně z verbálního výkladu vyučujících, který byl doplňován zápisem na tabuli (u starších tabulí a používané mokré křídě byly zápisy často nečitelné). Výraznější skupinová práce byla využita dvakrát (5.V, 1.B). Aktivní činnost žáků se více projevila v nižších třídách (1.V, 2.V, 1.A, 5.V), ve vyšších ročnících byli žáci sice vedeni k samostatnému přemýšlení o možných postupech práce, ale využívali toho velmi

málo. Převažoval frontální způsob výuky, který byl vhodně doplňován individuální kontrolou a pomocí slabším žákům. To však vedlo k pomalejšímu celkovému tempu výuky.

Převládajícími pozitivními motivačními prvky byly ve sledovaných hodinách velmi dobré vystupování učitelů, kladení častých doplňujících a navozujících otázek k postupu řešení zadávaných úloh nebo k pochopení nového vykládaného učiva. Chybějícími nebo velmi málo zastoupenými motivačními prvky byly uplatnění matematiky v praxi a vedení žáků k samostatnějšímu hledání svých vlastních postupů.

Ve všech sledovaných hodinách převládala klidná atmosféra, ve které žáci akceptovali stanovená pravidla. Žákům byl dáván prostor pro vyjádření svého názoru. Velmi dobrá komunikace mezi učiteli a žáky vedla k vzájemnému respektování a k upevňování sebedůvěry žáků.

Hodnocení žáků bylo prováděno objektivně. U písemných prací bylo žákům sdělováno, jak bude vyučující postupovat při známkování. Při ústním zkoušení bylo celkové hodnocení vyučujícím zdůvodněno, respektovány byly individuální dispozice žáků.

***Průběh a výsledky vzdělávání v matematice byly v osmiletém i čtyřletém gymnáziu celkově hodnoceny jako velmi dobré. Slabým místem průběhu vzdělávání byly materiální podmínky pro výuku.***

### **Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v biologii a v biologickém semináři v osmiletém gymnáziu**

Hospitováno bylo ve třinácti hodinách biologie, minimálně jedenkrát v každé z osmi tříd víceletého gymnázia, a v jedné hodině semináře z biologie ve spojené třídě obou maturitních ročníků, kvarty čtyřletého a oktávy osmiletého gymnázia u všech pěti vyučujících, přičemž frekvence návštěv u jednotlivých pedagogů se odvíjela od jim přidělených úvazků a od stanoveného rozvrhu tříd. Učitelé důsledně dbají na dodržení kontinuity výuky. Jimi vypracované tematické plány, zpravidla s měsíčním rozvržením učiva, respektují učební osnovy předmětu, včetně závazného zařazení laboratorních cvičení. Aktuální příprava kantorů na vyučování je svědomitá. Jen ve třech případech byly registrovány drobnější nedostatky, které se promítly např. v nižší účelnosti zvoleného časového rozvržení vyučovací jednotky či ve sporadické materiální podpoře výuky.

Biologii vyučují výhradně odborně a pedagogicky způsobilí učitelé. Plná kvalifikovanost se pozitivně projevila v kvalitě předkládání učiva žákům.

Pracovna biologie, přestože slouží k výuce i některých dalších předmětů, představuje aktivizující prostředí s velmi dobrým materiálním a výborným technickým vybavením. Učitelé zde ve sledovaných hodinách využívali pestrou škálu pomůcek od nástěnných obrazů, odborných publikací a nakopírovaných pracovních listů, testů a prověrek, přes modely a vzorky sbírek až po didaktickou techniku. Kamerový systém byl permanentně „v akci“, do třech hodin učitelé účelně zakomponovali videosekvenci ke zpestření a prohloubení probírané látky, jeden z vyučujících opakovaně pracoval s videomikroskopem, nevyužit nezůstal ani diaprojektor. Laboratorní cvičení v hodině biologického semináře učitelka vhodně přesunula do chemické laboratoře. Nízkou materiální podporou se vyznačovaly tři vyučovací jednotky, vesměs uskutečněné v učebnách, ve kterých chybí stálá expozice jakýchkoliv pomůcky.

Jednotliví vyučující řídí výuku obdobným, poněkud šablonovitým způsobem. Téměř všechny navštívené hodiny se svou stavbou a vnitřním členěním lišily jen minimálně. Po úvodním sdělení náplně práce zpravidla následovalo ústní ověřování vědomostí jednotlivých žáků provázené samostatnou prací třídy. Ve třech případech (dopředu ohlášené shrnutí tematického celku učiva) zjišťovali učitelé úroveň vědomostí žáků a osvojení probrané látky písemnou formou. Frontálním zopakováním předchozího učiva před vlastním výkladem zajišťovali jeho návaznost. Výklad vedli nejčastěji formou řízeného rozhovoru, s větší či menší participací

žáků při vyvozování nových pojmů. V několika hodinách byla v této fázi výuky registrována výraznější dominance učitele s tendencí předkládat žákům hotové informace, to vše na úkor aktivizujících forem práce (vlastní zjišťování, vyhledávání, porovnávání apod.). Pouze menšinou bylo pamatováno na vyčlenění dostatečného prostoru k procvičení a závěrečnému shrnutí nové látky (časová tíseň). Frontální výuka měla zřetelně navrch, jen třikrát zařadili vyučující prvky skupinové práce. Výjimku tvořilo laboratorní cvičení, při němž žáci ve dvojicích kooperativně plnili zadané úkoly. Taktéž menšinou byly ve výuce využity mezipředmětové vazby či regionální (místní) podmínky.

Zájem žáků o předmět se učitelé snažili dosáhnout, až na výjimky, dodržováním zásady názornosti. Často však zkoušení žáci u tabule neměli paradoxně možnost při odpovědích uplatnit nabízející se pomůcku, vyučující se spokojovali s pouhým memorováním. V menším měřítku byly k motivaci využity předkládané rozšiřující informace či zajímavosti z odborných publikací, aktivizující otázky a pochvaly za správné odpovědi. Problémové otázky se vyskytly pouze sporadicky.

Bezproblémová interakce a komunikace ve vztahu učitel – žák, resp. žák – učitel vychází z partnerského vztahu a ze vzájemného respektování. Dohodnutý způsob jednání je oboustranně dodržován. Velmi dobrý hlasový fond vyučujících, jejich projev a fundovanost (včetně odvahy přiznat, že nevím všechno), v neposlední řadě pak i smysl pro humor provázely většinu ze sledovaných hodin. Při ústním ověřování vědomostí i při opakování učiva či výkladu nové látky dostávali žáci tu větší, tu menší prostor k souvislejšímu projevu, učitelé využívali jejich zkušeností a znalostí. Projev některých žáků byl tichý, nevýrazný.

Prakticky všichni žáci absolvovali k termínu kontroly minimálně jedno ústní a dvě písemná zkoušení. V průběhu kontroly pak žáci tří tříd psali další shrnující prověrku, resp. test z probraného tematického celku, v dalších čtyřech třídách byli vyučujícími upozorněni na totéž a sami se rozhodli pro jeden ze dvou navržených termínů. Vyučující sdělují žákům výslednou známku, její stručné zdůvodnění však buď chybí nebo není pregnantní. V samotném závěru hodiny učitelé neprováděli zhodnocení práce žáků.

***Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu biologie ve víceletém gymnáziu byly velmi dobré.***

### **Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech biologie a chemie ve čtyřletém gymnáziu**

V průběhu inspekční činnosti bylo hospitováno celkem v sedmnácti vyučovacích hodinách (z toho v devíti hodinách chemie a v osmi hodinách biologie). Týdenní časová dotace obou sledovaných předmětů je v souladu se schváleným učebním plánem. Porovnáním tematických plánů a platných učebních osnov bylo zjištěno, že učební osnovy jsou plněny a mezi jednotlivými ročníky je zajištěna kontinuita výuky. Příprava všech pedagogů na sledovanou výuku byla velmi pečlivá a zodpovědná po stránce odborné, drobné nedostatky byly zaznamenány v metodickém vedení hodin.

Výuka výše uvedených předmětů je zajištěna příkladně sedmi učiteli, kteří splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

Vyučování biologie probíhalo ve dvou prostorných, příznivě esteticky upravených učebnách, které mají rozdílné vybavení. V jedné učebně je dostupná didaktická technika, názorné pomůcky a obrazový materiál. Naopak druhá učebna didaktickou techniku postrádá, což se projevovalo nižší efektivitou práce učitelů. Obdobně výuka chemie je zajištěna ve dvou učebnách s motivační výzdobou a srovnatelnou estetickou úrovní, ve kterých chybí trvale umístěná didaktická technika. Laboratoř svým vybavením umožňuje plnit velmi dobře cíle výuky praktických cvičení. Je propojena s kabinetem vyučujících předmětu chemie, který zároveň slouží pro umístění pomůcek a potřebných chemikálií. Při výuce žáci využívali

učebnice, skripta, odbornou literaturu, předtištěný text a modely těles. V některých hodinách učitelé vhodně využívali didaktickou technikou (čtecí kameru, zpětný projektor a video).

Ve sledovaných hodinách výuka probíhala frontálním způsobem, výklad byl vedený metodou řízeného rozhovoru, v některých hodinách za nižší účasti žáků. Často chybělo závěrečné zopakování učiva žáky, vyučující prováděli shrnutí učiva bez jejich aktivní účasti a nevyužívali zpětnou vazbu. Oblast psychohygieny pozitivně ovlivňují přátelské vztahy mezi učiteli a žáky a přiměřené tempo výuky.

Úvodní opakování, procvičování předchozího učiva a hodnocení výsledků uskutečněných písemných testů byly nejčastěji využívány vstupní motivační metody. Během výuky často učitelé užívali motivační výzvy jako prostředek pozitivního posilování. Zjevným motivačním faktorem pro žáky bylo zaujetí všech vyučujících pro probíranou látku s cílem předat potřebné množství informací.

K ověřování znalostí žáků bylo využíváno individuálního ústního zkoušení, po kterém vyučující prováděli jednoznačné hodnocení, které odpovídalo znalostem žáků. Žáci, kteří nebyli zkoušeni, vyučující vhodným a motivujícím způsobem zaměstnávali (úlohy se zajímavými náměty). Ve většině hodin však nebyli žáci vedeni k sebehodnocení své práce.

Vyučování probíhalo v příjemné, přátelské atmosféře. V komunikaci mezi učiteli a žáky a žáky navzájem byla patrná vzájemná důvěra. Žáci mohli vyjadřovat vlastní názory a postoje, vyučující podporovali jejich sebedůvěru.

***Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy byly v předmětech biologie a chemie ve čtyřletém gymnáziu celkově hodnoceny jako velmi dobré.***

#### **Výsledky vzdělávání zjišťované školou**

Škola hodnotí své výsledky vzdělávání přímými i nepřímými nástroji. Patří mezi ně využívání standardizovaných testů, vlastních testů, výsledky olympiád v předmětech biologie, zeměpis, matematika, fyzika, český jazyk, dále v dalších soutěžích (konverzační soutěže v cizích jazycích, v hudební výchově, výtvarné výchově, tělesné výchově) vše viz Výroční zpráva o činnosti školy. Dále zpracovává velmi dobře výsledky žáků u maturitních zkoušek a zjišťuje úspěšnost žáků při přijímacím řízení pro další studium.

Část zjištěných výsledků vedení školy statisticky zpracovává a dále vyhodnocuje. Závěry projednává na pravidelných poradách, používá je při hodnocení pracovníků a při zpracovávání směrů rozvoje a činnosti školy s vazbou na obsah a cíle vzdělávání.

***Průběh vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech a skupinách předmětů byl celkově hodnocen jako velmi dobrý.***

### **TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ**

V rámci inspekční činnosti byla provedena tematicky zaměřená inspekce „Výchova a vzdělávání k lidským právům a toleranci“, která probíhala i na jiných školách. Zjištění z tematicky zaměřené inspekce budou souhrnně zpracována v celostátním měřítku a zveřejněna ve výroční zprávě ČŠI o školním roce 2003/2004.

### **DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ**

Údaje uvedené ve zřizovací listině Gymnázia Jiřího z Poděbrad, č.j. OŠMS/3028/2001 ze dne 18. září 2001, jsou shodné s Rozhodnutím MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 28 775/01-21, ze dne 16. listopadu 2001.

Velmi dobrých výsledků dosáhli žáci gymnázia ve fyzikální olympiádě (1. místo v regionálním kole 44. ročníku v kategorii C), v matematické olympiádě (1. místo v okresním

kole v kategoriích Z7, Z8, Z9), v matematické soutěži s názvem Pythagoriáda pro šestý ročník (1. místo v okresním kole), v biologické olympiádě (1. místo v okresním kole kategorie D).

Na veřejnosti příkladným způsobem vystupuje a školu prezentuje pěvecký sbor Gymnázia Jiřího z Poděbrad, dokladem je vydaný zvukový záznam na CD disku.

## VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina čj. OŠMS 3028/2001 ze dne 18. září 2001 včetně přílohy "Vymezení majetku ve vlastnictví Středočeského kraje" a její Dodatek č. 1 čj. OŠMS/9081/2002 ze dne 23. června 2002
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 28775/01-21 ze dne 16. listopadu 2001
3. Učební plány školy pro jednotlivé ročníky osmiletého a čtyřletého gymnázia pro školní rok 2003/2004
4. Organizační řád Gymnázia Jiřího z Poděbrad, ze dne 31. 8. 2000
5. Školní řád Gymnázia Jiřího z Poděbrad, s platností od 2. 9. 2002
6. Katalogy a třídní knihy tříd osmiletého a čtyřletého gymnázia vedené ve školní roce 2003/2004
7. Rozvrh hodin tříd osmiletého a čtyřletého gymnázia pro školní rok 2003/2004
8. Časové tematické plány sledovaných předmětů osmiletého a čtyřletého gymnázia
9. Podkladová inspekční dokumentace
10. Záznamy z pedagogických rad, pracovních porad včetně předmětových komisí
11. Hospitační záznamy kontrolní činnosti vedoucích pracovníků školy
12. Inspekční zpráva, čj. 031 121/99-2065 ze dne 14. června 1999
13. Směry rozvoje a činnosti Gymnázia Jiřího z Poděbrad v roce 2003/2004
14. Plán výchovného poradce
15. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2002/2003
16. Výsledková listina regionálního kola fyzikální olympiády a výsledkové listiny soutěží v roce 2002/2003
17. Plány předmětových komisí sledovaných předmětů pro školní rok 2003/2004
18. Zápisy z předmětových komisí sledovaných předmětů za školní rok 2002/2003 a 2003/2004
19. Hodnocené písemné čtvrtletní práce žáků předepsané učebními dokumenty u sledovaných předmětů matematika a český jazyk ve školním roce 2003/2004

## ZÁVĚR

*Personální strategie ředitele školy je promyšlená. Vychází z cílů školy a zajištění jejich kvalitního plnění (přísný výběr pedagogických i nepedagogických pracovníků na základě jejich roční práce ve škole). Pedagogický sbor je stabilizován, vedení školy podporuje další vzdělávání pracovníků (doplňující studium, doktorandské studium). Slabším místem je málo využívané sebehodnocení jednotlivých pracovníků při hodnocení týmové spolupráce. Organizace školy je účelná a funkční. Personální zajištění výuky je příkladně zajištěno.*

*Prostředí školy je z pohledu estetičnosti a psychohygieny velmi dobré. Odborné učebny včetně kabinetů jsou dobře vybaveny. Rozdílnost v kvalitě vybavení kabinetů ukázala sledovaná výuka (např. pouze vyhovující vybavení kabinetu matematiky) v kmenových učebnách, kde chybí stálá didaktická technika, nábytek pro umístění nejčastěji používaných pomůcek. Proto byla úroveň podnětnosti výuky v těchto učebnách velmi nízká. Vzhledem k velikosti školy je vybavení výpočetní technikou (i počtem učeben) na průměrné úrovni, a proto ji nelze využívat ve více předmětech. Celkové vybavení kabinetů má vedení školy velmi dobře zmapováno a v plánech jsou konkrétní věci k modernizaci učeben a kabinetů zahrnuty, včetně obnovy fondu učebnic. (viz budovaná učebna zeměpisu a dějepisu, nebo zpracované žádosti o navýšení prostředků na učební pomůcky). Nedostatkem v celkovém materiálně technickém zázemí gymnázia jsou malá tělocvična, chybějící místnost pro sborovnu a malé prostory pro šatny žáků.*

*Celkově byly průběh a výsledky vzdělávání ve sledované výuce hodnoceny převážně jako velmi dobré. Příprava na vyučování včetně plánování sledovaného vyučování byla svědomitá, vycházela vždy z platných učebních osnov. Kladem byla vyrovnanost mezi klasickým pojetím výuky a dalšími formami a metodami práce (skupinové a problémové vyučování, apod.). Slabým místem byla rozdílnost ve využívání didaktické techniky a dostupnost pomůcek ve sledovaných předmětech a učebnách. Ve všech sledovaných hodinách převládala klidná pracovní atmosféra, která ukazovala na velmi dobrý stav vzájemné komunikace mezi učiteli a žáky.*

*Změny v hodnocení některých oblastí od poslední inspekce (24. – 28. května 1999) ukázaly na klady i záporny vzniklé při nárůstu počtu tříd a učeben. Vyváženost mezi zvýšením počtu učeben a tříd je kladem, avšak nedoplňování nebo neobnovování didaktické techniky a názorných pomůcek vedlo ke snížení hodnocení materiálních podmínek z nadstandardního na hodnocení dobré. Kvalitní, tedy velmi dobré až příkladné, zůstává hodnocení personálních podmínek. Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy bylo opět celkově hodnoceno jako velmi dobré.*

#### **Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy**

Razítko

<b>Složení týmu</b>	<b>Titul, jméno a příjmení</b>	<b>Podpis</b>
Vedoucí týmu	PaedDr. Václav Skála	V. Skála v.r.
Členové týmu	Ing. Václav Groušl	V. Groušl v.r.
	Ing. Jaroslav Kindl	J. Kindl v.r.
	Mgr. František Kvasnička	F. Kvasnička v.r.
	Mgr. Jaroslav Chrpa	J. Chrpa v.r.
	Mgr. Richard Spiegl	R. Spiegl v.r.

**Další zaměstnanci ČŠI** Alena Paulová, Mária Kotvanová



V Rakovníku dne 28. listopadu 2003

### **Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy**

Datum převzetí inspekční zprávy: 8. prosince 2003

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení:

Podpis

RNDr. Kamil Bříza

K. Bříza v.r.

*Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. ČŠI Nádražní II/102, 269 01 Rakovník . Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.*

#### **Hodnotící stupnice:**

<b>Stupeň</b>
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

**Další adresáti inspekční zprávy**

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	5. 1. 2004	026 219/03-5102
Zřizovatel = KÚ	5. 1. 2004	026 219/03-5102
Rada školy	-	-

**Připomínky ředitele školy**

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.